

Revideret. februar 2021

Historien om Ane Kristine, der blev født den 3. juni 1884 og som endte med at føde 11 børn, hvoraf 4 døde som børn og unge.

Det vi ved om "Bejste" fra søgninger i tilgængelige arkivalier: folketællinger, kirkebøgers registreringer af dåbshandlinger, konfirmationer, bryllupper, begravelser, familieoverleveringer mm, men også med enkelte spørgsmål og gisninger.

1. Ane Kristines morfar og mormor

Historien tager sin begyndelse i **1860** med to unge svenskere, **Niels og Anders Frederiksen**, der har taget turen fra Malmø, Sverige til Danmark, og som arbejder som tjenestekarle på en stor proprietærgård ved Hjarbæk Fjord kaldet **Taarupgård**.

Der er 25 ansatte på gården. Anders er blevet far til pigen **Karen Marie**. Hun er født uden for ægteskab den **16. november 1859**. Moren er **Karen Nielsdatter**, der kun er **18 år**, og Anders bliver stævnet af byens skolelærer og pigens far **Niels Thomsen**. Her må han erkende sit faderskab, at han er far til Karens datter. Hun døbes **Karen Marie Andersen**. *Efternavnet må være efter faderen Anders*. Hun bliver herefter som spæd sat i pleje hos sin morfar Niels Thomsen, hvor hun sandsynligvis bliver boende indtil **Karen Nielsdatter og Anders Frederiksen** endelig bliver **gift den 22. januar 1864**. På det tidspunkt har de yderligere et barn, en søn født i 1862, der døbes Hans Frederiksen. Han får altså faderens efternavn, så på det tidspunkt har der været planer om ægteskab, selv om det først bliver en realitet to år senere, da Karen Nielsen igen er gravid.

Herefter bliver Karen Marie en del af en søskendeflok på 8 børn, i hvert fald på papiret, men næppe helt i overensstemmelse med virkeligheden, som det senere vil fremgå. Faderen **Anders Frederiksen** viser sig at være en rodløs type. Han flytter hele tiden rundt på egnen og ernærer sig først som **forpagter på Dronning Margrethe Gården i Taarup**, dernæst som **bestyrer på Fattiggården i Daugbjerg**, derefter som **gartner i Fiskbæk, Nørlyng herred** og sluttelig på bunden af samfundet i **1901 på fattighjælp i Søby, Kobberup sogn**, hvor han dør den **23. marts 1901 65 år gammel**. Så meget om **Ane Kristines morfar**.

2. Ane Kristines mor og far

Karen Marie må som så mange andre ud at tjene til sit brød, og vi finder hende som **20årig tjenestepige på en gård i Kobberup by**. Her møder hun en **ung knægt på 15 år ved navn Johan Nielsen**, der senere bliver **far til Ane Kristine**. Vi må forestille os, at Karen Marie allerede her har gjort indtryk på drengen, for senere da de igen støder sammen 3 år senere, bliver Karen gravid, og **faderen er Johan Nielsen**, der nu er blevet **19 år gammel**. **Karen Marie er 23 år**. **Karen Marie føder Ane Kristine den 3. juni 1884**. Til stede ved dåben er Johan Nielsen, og i kirkebogen kan vi læse, at

"moderen opholdt sig 10 måneders dagen før fødslen i Kobberup sogn. Udlagt barnefader er ungkarl Johan Nielsen tjenende i Søby, men fra Nykøbing Landsogn på Mors. Efter faderens begiering døbes barnet med hans efternavn".

Den bemærkning i kirkebogen vidner om, at de to har ønsket at gifte sig senere, eller at det i hvert fald har været Johans ønske. Men de må begge fortætte med at arbejde som tjenestefolk rundt omkring på gårdene, som husassistent og malkepige, og som karl. Men de har formentlig opretholdt en kontakt, for 6 år senere, i 1890, føder Karen endnu et barn, hvor Johan er faderen. Denne gang er optegnelsen i kirkebogen: **"udlagt barnefader Johan Nielsen"**. Og sønnen døbes Thorvald Frederiksen, altså med Karen Maries efternavn, ikke Johans, sådan som det var tilfældet med vores Bejste, Ane Kristine Nielsen.

Det fremgår, at ti måneder før fødslen har de to begge været tjenestefolk i Ørum ved Skive. Hvorfor de ikke bliver gift, kan vi kun gisne om. Vi tror, at Karen Maries mor, Karen Nielsen, ikke har fundet Johan Nielsen god nok som ægtemand. Han er ud af en stor børneflokk i en formentlig ret fattig fiskerfamilie på Mors. Og selv om Karen Maries far ender på fattiggård, er det tydeligt, at moderen, Karen Nielsen, har haft honette ambitioner. Efter mandens død flytter hun til København, hvor hendes yngre børn klarer sig rigtig godt og allerede er godt på vej op i middelklassen. Karen Nielsen bor en stor del af tiden hos den yngste af sine 8 børn, der meget bemærkelsesværdigt er døbt "Christian Jensen Frederiksen." Her opholder den næstældste datter Gertrud sig også. Hun er ugift, men har inden flytningen til København tjent hos en nabo til forældrene ved navn Jensen. Når man ser, hvor meget de tre: Karen Nielsen, hendes næstældste datter Gertrud og den yngste Jensen Frederiksen er sammen på forskellige adresser i København, er det en nærliggende tanke, at han ikke er Karen Nielsens søn, men datterens uægte søn, blot registreret som yngste søn af Karen Nielsen. Med til at bestyrke dette er, at på tidspunktet for hans fødsel er Karen Nielsen 48 år, og der har været mange års pause siden sidste fødsel.

Karen Marie er den eneste af de 8 børn, som ikke flytter til København. Den yngste søster Caroline forbliver ugift, men bliver formuende. Hun er uddannet sygeplejerske. Hende har Bejste kontakt med gennem livet. Vi kan derimod ikke se, om der har været kontakt med de øvrige mostre og morbrødre, der som sagt bliver en del af den voksende middelklasse i København og nord for København.

Faderen til Karen Maries to børn, Johan Nielsen, flytter til København for at søge lykken og arbejde der. Han bliver gift med en svensk kvinde, som han får to børn med. Bejste har således en helbroder Thorvald og to halvsøskende. Thorvald opretholder hun tæt kontakt med. Han bor gennem hele livet i Randers, hvor han bliver udlært som maler. Hans børn kommer jævnligt på Bakkegården, blandt andet sønnen Gunnar, der skal have været en meget charmerende fætter. "Brandfarlig" for pigerne, kaldet Bejste ham. De to halvsøskende i København har vi aldrig hørt om, og det er tvivlsomt, at Bejste har kendt til deres eksistens.

Hvorfor Karen Marie ikke flytter med til København, ved vi ikke, men vi kan gætte på, at hun ikke ønskede at være ret langt væk fra de to børn, som er sat i pleje, men som hun har tæt kontakt til gennem livet.

Karen Marie forbliver ugift indtil sit 48. år, hvor hun bliver gift med en murer Jensen i Dommerby ved Skive. Hun har været en køn pige med en stærk vilje og udstråling, synes portrætterne af hende at vise. Hvorfor hun ikke bliver gift før, kan vi ikke vide, men det er værd at bemærke, at hun først bliver gift, efter at Johan Nielsen har stiftet ny familie i København.

Johan Nielsen dør ved en arbejdsulykke i 1909.

Om **Karen Maries** videre færd er der kun at sige, at hun **blev enke efter kun 3 års ægteskab og endte som aldersrentenyder. Hun døde den 10. december 1936, 77 år gammel, i Dommerby.**

Karen Marie registreres gennem livet med 3 forskellige efternavne i arkivalierne: Andersen, senere Frederiksen, og sidst Jensen.

3. Ane Kristine

De første 4 år af Ane Kristines liv må vi gå ud fra hun tilbragte hos familien, der har taget sig af hende. Vi ved, at hun som **4årig i 1888** bliver sat i **pleje hos Jens Kristensen og Kristine Nielsen på Gammelgård i Nørre Ørum, Ørum sogn**. Her tilbringer hun sin barndom. Hun bliver **konfirmeret den 2. oktober 1898**. Hendes plejefar er død, men hun er stadigvæk hos sin plejemor. Det er værd at bemærke, at hun som den eneste på sit hold får tildelt et ug- i kundskaber. Hun har kunnet sin bibelhistorie og sine salmevers. Men voksenalivet nærmer sig. Ane Kristines plejemor er blevet gift igen, og hendes nye plejefar er nu Søren Pedersen. Men på gården er også ansat et tyende ved navn **Jens Jensen, en ung fyr på 20 år**. Måske, da der er høstfest på gården i september 1901 – om det var i den forbindelse, kan vi kun gisne om - men i hvert fald bliver **Ane Kristine gravid som syttenårig i september 1901**, og hun føder en søn, der bliver opkaldt efter morfaderen, Anders Frederiksen, men dog døbes med Ane Kristines efternavn Nielsen (efter den unge Johan Nielsen, der i 1884 insisterede på, at hans "uægte" barn skulle have hans efternavn.) Ane Kristines søn døbes **Anders Frederiksen Nielsen den 12. juni 1902**. Christian Jensen Frederiksen og Karen Marie er med ved dåben. Ane Kristine er da 18 år gammel. Barnet **bliver hos Ane Kristine og hendes plejefamilie, hvor hun fortsætter som tjenestetyende**. Faderen til Ane Kristines barn udvandrer til USA, efter sigende i mismod over, at han og Ane Kristine ikke har (økonomisk) mulighed for at stifte hjem sammen. Familiefortællingen er, at han ikke blev fundet god nok til Ane Kristine af mor, bedstemor eller plejemor.

Ane Kristine møder, som vi alle ved, **Kresten Larsen Kristensen o. 1910**, og de bliver **gift i Ørum kirke den 18. november 1910**. Ane Kristine er gravid, og den 4. juni 1911 føder hun **Jenny Kristine Sørine**. Kresten - "Kræn Lassen", som han blev kaldt - og Ane Kristine bosætter sig i **Hejring** tæt på Krestens forældre, Anders og Karen Hoppe Kristensen, før de køber Bakkegården i Bigum i **1917**. Men Ane Kristines førstefødte **Anders Frederiksen Nielsen** bliver hos Ane Kristines plejefamilie i Ørum, og vi kan i Folketællingen 1911 se, at **Ane Kristine** besøger ham der, efter hun er blevet gift. Anders Frederiksen Nielsen bliver **konfirmeret i Ørum kirke den 1. oktober 1916**. På dette tidspunkt tjener han **hos gårdejer Søren Søgård**. Den **28. maj 1920** meddeles det i Bigum kirkebog, at **Anders Frederiksen Nielsen er død på tuberkulosehospitalet i Hobro den 24. maj 1920, 17 år gammel**. Det oplyses, at Anders er ugift og tjenestekarl, at han er **søn af arbejdsmand Jens Jensen og Ane Kristine Nielsen**. Hans sidste faste opholdssted var **hos gårdejer Chr. Larsen Christensen, Bigum**.

Her kan man ikke lade være med at spørge: Hvornår kom Ane Kristines førstefødte hjem til hende? Og blev han anerkendt som søn? Før 1917 var han der ikke. Fik hun lov at få ham hjem, fordi det var kendt, at han var dødelig syg? Tuberkulose udvikler sig langsomt, så han må have været syg i ret lang tid, før han døde på sygehuset. Var det sønnen Anders, Ane Kristine ville besøge på sygehuset, når hun gik hele vejen til Hobro fra Bigum? Eller måske både ham og den lille Johanne, der også døde på Hobro Sygehus, 1 år og 9 måneder gammel, den 27. september, 1920, 4 måneder efter Anders Frederiksen. Fem måneder tidligere døde den lille Margrethe, 3 måneder gammel, den 11. december 1919. Det fremgår ikke, om det var på sygehuset. Ane Kristine måtte opleve tre børn dø inden for et tidsrum på 9 måneder.

*På kirkegården i Bigum står der tre små gravsten i et hjørne af familiegravstedet, hvor det ellers er gravsten for Krestens forældre fra Hejring – Anders Hoppe Christensen og Karen Hoppe Christensen - for Ane Kristine Nielsen og Kresten Lassen Kristensen, og senest for Tove og Ingmar Kristensen der fylder godt op. På de tre uanselige sten står der på de to helt små: Johanne og Margrethe og på den lidt større: **Anders Frederiksen Nielsen** er "bortcensureret", så man kan ikke på gravstedet se, at Anders er søn af Ane Kristine **Nielsen**. Hvorfor mon?*

Ane Kristine føder 11 børn i alt., men 4 børn dør fra hende. Sønnen Kristian drukner som 18-årig i Klejtrup sø, født den 27. september, 1925, død 7. marts 1944. Også han er begravet sammen med de 3 søskende på kirkegården i Bigum.

Ane Kristine dør i Bigum, 17. juni 1951. På gravstenen som Ane Kirstine Larsen Kristensen, og i registreringen med tilføjelse: født Ane Kristine Nielsen

Jenny Sørine Kristine, hendes ældste datter, får selv 11 børn, og så er vi jo nået til en tid, vi alle er bekendt med.

Snip, snap, snude – historien er ikke ude. Der kan stadig føjes brikker til puslespillet om Ane Kristine, hvis vi kan finde dem og få dem til at passe.

Hans Erik og Ingrid

November 2019

4 generationer fotograferet i Skive, formentlig ca. 1915: Karen Nielsen - Jennys oldemor, Karen Marie Jensen (Frederiksen, Andersen) - Jennys bedstemor, Ane Kristine Larsen Kristensen, født Nielsen - Jennys mor, Jenny Sørine Kristine Kristensen.

Karen Nielsen er på besøg fra København hos datteren Karen Marie i Dommerby, og Ane Kristine er på besøg hos moderen Karen Marie, Jenny er med på besøg hos mormoderen, som hun senere altid omtalte som "Bejste i Dommerby",

